

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 71 0 P 201710 22 Rev
Dana, 12.07.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija ovog suda Gorjane Popadić, kao predsjednik vijeća, Violande Šubarić i Tanje Bundalo, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Republike Srpske, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, protiv tužene J.D. iz M.G., koju zastupa S.T., advokat iz B., radi isplate duga, vrijednost predmeta spora 148.276,45 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 201710 21 Gž od 16.03.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 12.07.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 201710 14 P od 29.01.2021. godine odbijen je zahtjev da tužena tužitelju isplati iznos od 148.276,45 KM, od čega: na ime uplaćenih iznosa po osnovu specijalizacije iznos od 6.917,77 KM i zakonsku zateznu kamatu u iznosu od 4.288,54 KM obračunatu do 06.02.2018. godine i kamatu od 07.02.2018. godine do isplate, na ime isplaćenih plata za period od 01.02.2006. do 30.04.2009. godine (pogrešno označeno 2019. godine) iznos od 56.831,96 KM i kamate u iznosu od 56.831,96 KM obračunatu do 06.02.2018. godine i na ime uplaćenih doprinosa iznos od 23.406,22 KM, uplaćenih u korist Fonda PIO u iznosu od 13.813,46 KM i 9.592,76 KM na ime doprinosa uplaćenih za zdravstveno osiguranje, te da tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 201710 21 Gž od 16.03.2022. godine, povodom žalbe tužitelja, a po službenoj dužnosti, prvostepena presuda je preinačena u dijelu odluke o troškovima parničnog postupka na način, da je zahtjev tužitelja za isplatu troškova parničnog postupka u iznosu od 6.922,50 KM odbijen, dok je žalba tužitelja u ostalom dijelu odbijena i potvrđena prvostepena presuda u odbijajućem dijelu odluke o glavnoj stvari. Odbijen je zahtjev tužitelja za nadoknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 1.312,50 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se osporena presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja za isplatu novčanog iznosa koji je Agencija ... (u daljem tekstu: Agencija) platila na ime specijalizacije tužene i isplatila tuženoj na ime plata sa doprinosima u periodu od 01.02.2006. do 30.04.2009. godine, sa zakonskom zateznom kamatom.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je rješenjem Ministarstva broj ... od 30.8.2006. godine tuženoj, kao diplomiranom farmaceutu, odobrena specijalizacija iz oblasti ljekovitog bilja, kojim je određen i program po kojem je tužena imala obaviti specijalistički staž u trajanju od 36 mjeseci, od čega je 9 mjeseci trebala provesti na teorijskoj i praktičnoj nastavi na fakultetu, a praktični rad na fakultetu ili odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi u trajanju od 27 mjeseci; da je rješenjem istog Ministarstva broj ... od 23.4.2008. godine tuženoj odobreno obavljanje specijalističkog staža na farmaceutskom fakultetu i zdravstvenim ustanovama u B.; da su Agencija i tužena zaključili ugovor o obavljanju specijalizacije broj ... od 17.11.2006. godine, kojim se Agencija obavezala da će tuženoj omogućiti da obavi specijalizaciju iz farmaceutske grane farmakognozije na F.f. u B. (član 1.), da će joj Agencija za vrijeme specijalizacije plaćati naknadu plate u visini od 100%, te naknadu za regres, ogrjev i zimnicu zavisno od finansijskih mogućnosti Agencije (član 2.), da se tužena obavezala da će u roku od 3 godine od dana obavljanja specijalizacije obaviti specijalistički staž i odmah po završetku staža položiti specijalistički ispit i ostati na radu u Agenciji još najmanje 5 godina (član 3.), te da će vratiti u bruto iznosu sav novac koji je primila u toku obavljanja specijalizacije sa kamatom u slučaju da ne ispuni ugovorom preuzete obaveze ili samovoljno prekine obavljanje navedene specijalizacije (član 5.); da je Sporazum o stvaranju uslova za uspostavu Agencije BiH (u daljem tekstu: Agencija BiH) zaključen između Vijeća Ministara BiH, Vlade Republike Srpske i Vlade federacije BiH (u spisu nema podataka o datumu njegovog zaključivanja) kojim je definisano da se ovim Sporazumom regulišu međusobna prava i obaveze u pogledu stvaranja uslova za uspostavu Agencije BiH, što podrazumijeva preuzimanje zaposlenika Agencije Republike Srpske, Zavoda ...Federacije BiH i Sektora ... Federalnog Ministarstva te da sva prava i obaveze Agencije, Zavoda i Sektora ... Ministarstva nastale do 30.04.2009. godine ostaju prava i obaveze entiteta (član 5.) i da Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja, a primjenjuje se od 30.04.2009. godine: da je privremenim rješenjem Agencije BiH broj ... od 12.05.2009. godine tužena privremeno raspoređena na radno mjesto šef Odsjeka za izdavanje odobrenja, počev od 01.05.2009. godine od kada joj pripada pravo na platu obračunatu po platnom razredu B 4 i koeficijentom 3,25; da je rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 L 087479 10 L od 27.12.2011. godine zaključen postupak likvidacije nad Agencijom, imovina likvidacionog dužnika navedena u popisnim listama od 31.12.2009. godine prenesena u vlasništvo Republike Srpske, koja je sa Agencija BiH zaključila ugovor o uslovima i načinu privremenog korišćenja te imovine i naloženo je registru suda da izvrši brisanje likvidacionog dužnika iz sudskog registra po pravosnažnosti navedenog rješenja; da je prema uvjerenju Univerziteta u B., F.f. ...od 27.8.2012. godine, tužena položila ispite iz dva predmeta i to oba u toku 2007. godine, te da nije položila specijalistički ispit; da iz obavještenja Agencije BiH, Kabinet direktora interni broj ... od 15.7.2013. godine, proizilazi da je tuženoj ostavljen dodatni rok do 30.6.2013. godine da završi specijalizaciju, da joj je ovim aktom dodatno produžen rok do 31.12.2013. godine, te da specijalizacija nije okončana ni u tom roku i da iz odgovora Ministarstva Republike Srpske broj ... od 18.10.2013. godine, na zahtjev tužene od 30.09.2013. godine da joj se odobri nastavak specijalizacije u B. u trajanju od osam mjeseci, proizilazi da je tužena provela na specijalizaciji dvije godine i šest mjeseci, te da navedeno Ministarstvo nije odobrilo tuženoj zahtijevani boravak u B. smatrajući da on tuženoj nije neophodan za okončanje specijalizacije.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da nije osnovan prigovor zastarjelosti iz razloga što predmetno potraživanje zastarjeva u opštem zastarnom roku od 10 godina, da je osnovan prigovor nedostatka aktivne legitimacije tužitelja, jer je Agencija, sa kojom je tužena bila u obligaciono-pravnom odnosu, likvidirana i brisana iz sudskog registra, pri čemu nije dokazano da je tužitelj prijavio sporno potraživanje u likvidacionom postupku i iz razloga što Agencija nije izvršila obaveze preuzete ugovorom, prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev, primjenom odredbi članova 17. stav 1., 262. stav 1., 263., 360. i 376. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85, 45/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO), u vezi sa odredbama člana 1. i 16. stav 1. Zakona o likvidacionom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 64/02) te članom 50., 52. i 115. stav 1. Zakona o stečajnom postupku-Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 64/02).

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužitelja, izjavljenoj protiv prvostepene odluke, prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu.

Drugostepena presuda je pravilna i na zakonu zasnovana iz slijedećih razloga.

Odredbom člana 262. stav 1. ZOO propisano je da je povjerilac u obaveznom odnosu ovlašten da od dužnika zahtijeva ispunjenje obaveze, a dužnik je dužan ispuniti je savjesno u svemu kako ona glasi.

Prema odredbi člana 138. stav 1. ZOO posljedica nemogućnosti ispunjenja, za koju je odgovorna druga ugovorna strana, je da se gasi obaveza koju je nemoguće ispuniti, ali ne i obaveza druge ugovorne strane.

U konkretnom slučaju iz utvrđenog činjeničnog stanja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), proizlazi da su Agencija i tužena dana 17.11.2006. godine zaključile ugovor po kojem je tužena imala obaviti specijalistički staž u trajanju od 36 mjeseci u B., od čega je 9 mjeseci trebala provesti na teorijskoj i praktičnoj nastavi na fakultetu, a praktični rad na fakultetu ili odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi u trajanju od 27 mjeseci, da je tužena provela na specijalizaciji dvije godine i šest mjeseci i da je tužena privremeno raspoređena na radno mjesto šefa Odsjeka .. u Agenciji BiH počev od 01.05.2009. godine jer je Agencija RS prestala sa radom 30.04.2009. godine, iako je do tada tužena provela na specijalizaciji dvije godine i šest mjeseci, te da joj ni naknadno po njenom zahtjevu nije omogućen nastavak specijalizacije.

Prema ugovoru o obavljanju specijalizacije Agencija se obavezala da će tuženoj omogućiti da obavi specijalizaciju u B. u trajanju od 36 mjeseci, da će snositi troškove specijalizacije i za vrijeme specijalizacije plaćati naknade iz radnog odnosa, a tužena se obavezala da će u roku od 3 godine od dana obavljanja specijalizacije obaviti specijalistički staž i odmah po završetku staža položiti specijalistički ispit i ostati na radu u Agenciji još najmanje 5 godina, te da će vratiti u bruto iznosu sav novac koji je primila u toku obavljanja specijalizacije sa kamatom u slučaju da ne ispuni ugovorom preuzete obaveze ili samovoljno prekine obavljanje navedene specijalizacije.

Budući da iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da Agencija, čija je prava i obaveze nastale do 30.04.2009. godine preuzeo tužitelj, nije ispunila obavezu preuzetu ugovorom da tužena provede na specijalizaciji još šest mjeseci, te da tužena nije samovoljno prekinula obavljanje specijalizacije, suprotno tvrdnji revidenta, proizlazi pravilnim zaključak nižestepnih sudova, da nije ispunjen uslov iz odredbe člana 5. ugovora o obavljanju specijalizacije, za vraćanje svih novčanih sredstava koja je primila u toku obavljanja specijalizacije sa kamatom, iz razloga što tužena specijalizaciju nije prekinula samovoljno, već joj je to poslalo nemoguće zbog događaja za koji odgovara druga ugovorna strana.

Kod takvog stanja stvari neosnovan je revizioni prigovor da je osporena presuda donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava iz relevantnih odredbi ZOO, a slijedom toga bez značaja je i revizioni prigovor u odnosu stav nižestepnih sudova o aktivnoj legitimaciji tužitelja u ovome sporu.

Neosnovani su i revizioni prigovori da je izreka drugostepene presude zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka jer to, suprotno tvrdnji revidenta, ne proizlazi iz njegovog sadržaja koji je jasan.

Revizioni prigovor povrede odredaba parničnog postupka u odnosu na svjedoka Natašu Grubiša neosnovan je kako iz razloga koje je naveo drugostepeni sud, tako i iz razloga što je saslušanje ovoga svjedoka predložila tužena.

Imajući u vidu naprijed navedeno neutemeljeni su svi revizioni prigovori da je prilikom donošenja osporene odluke o odbijanju tužbenog zahtjeva materijalno pravo pogrešno primijenjeno, pa ni ostali navodi revizije nisu od značaja za pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je na osnovu odredbe člana 248., u vezi sa članom 456. a) ZPP, odlučeno kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić